

TREE-malli

*LitM, yliopistonopettajat:
Vilma Pikkupeura-Riikilä &
Anni Pohjanvirta*

2026

TREE-malli (Australian Sports Commission s.a.)

Teaching style

Rules

Equipment

Environment

Soveltamisella tuetaan
ymmärtämistä, muistamista,
toiminnanohjausta, tarkkaavaisuutta
ja oppimiskykyä
→ OSALLISTUMISTA

TREE-malli

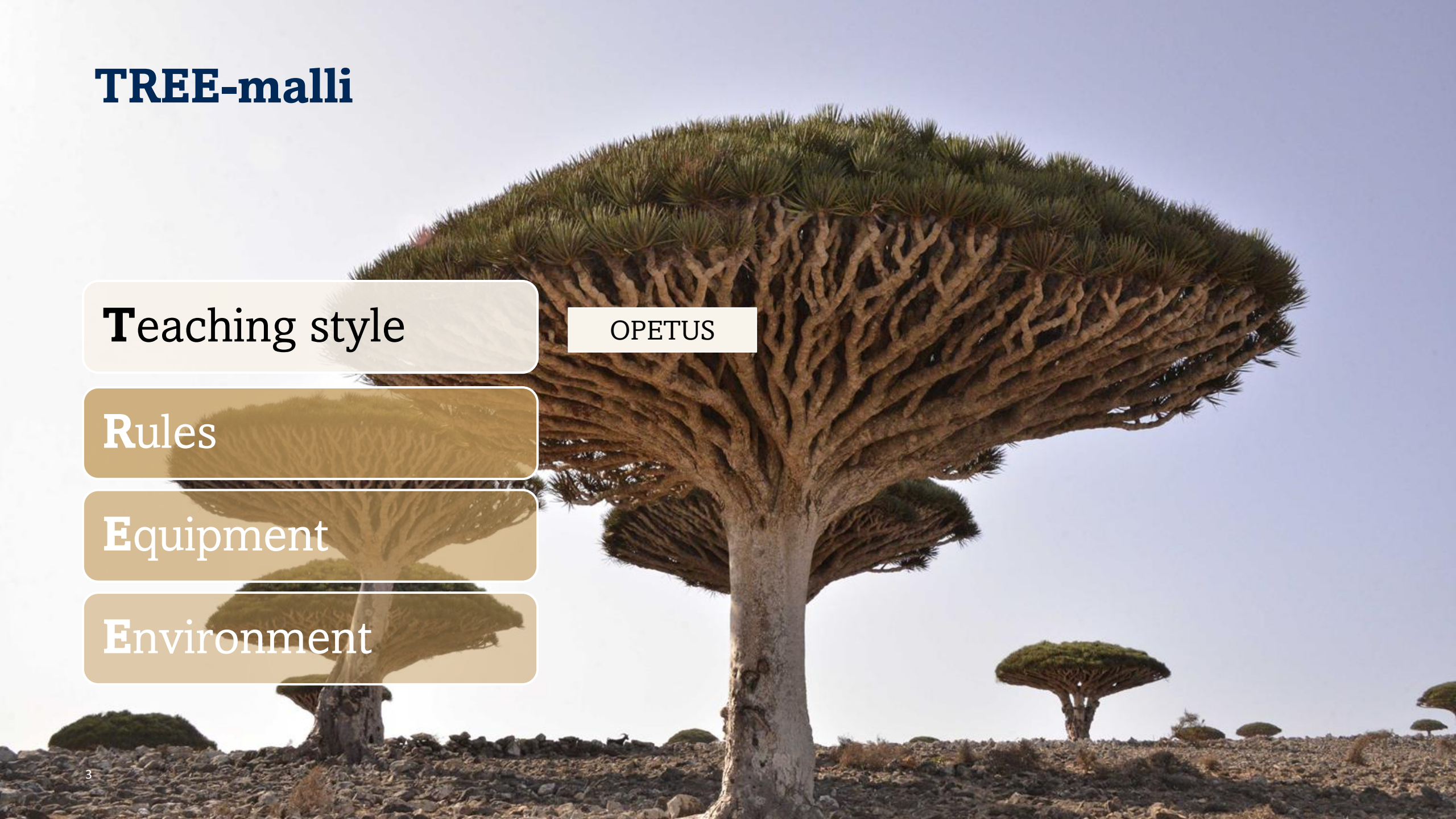
Teaching style

OPETUS

Rules

Equipment

Environment

Opetus / Ohjaus

Monikanavaisuus

näyttö, selitys, rytmitys,
kuva, manuaalinen ohjaus

Harjoituksen rakenne

Palaute

Turvallisuus

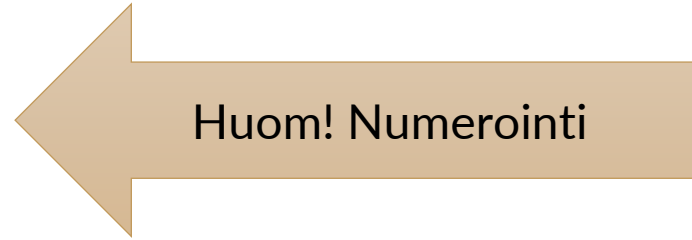
Toistoja

Monikanavainen viestintä

- Selkokieli
 - Suomen kielen muoto, joka on mukautettu sisällöltään, sanastoltaan ja rakenteeltaan yleiskieltä luettavammaksi ja ymmärrettävämmäksi.
- Kuvatuki (tunnin runko, yksittäiset harjoitteet, tehtävärata)
- Tukiviittomat
 - Viittomakielestä lainattuja viittomia, joita käytetään aina puheen rinnalla ja puhutun kielen mukaisessa sanajärjestyksessä.
- Selkeät kokonaiset näytöt
 - Osa oppilaista seuraa esimerkkiä tarkasti

Esimerkki kuvitetusta treenikerrasta

Kuvat: papunet

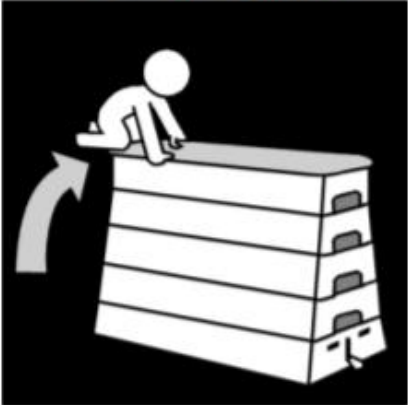
1. ALKUPIIRI

2. ALKULEIKKI - HIPPA

4. ESTEIDEN PÄÄLLE

3. ESTEIDEN YLI

4. LOPPULEIKKI - HIPPA

6. LOPPUPIIRI

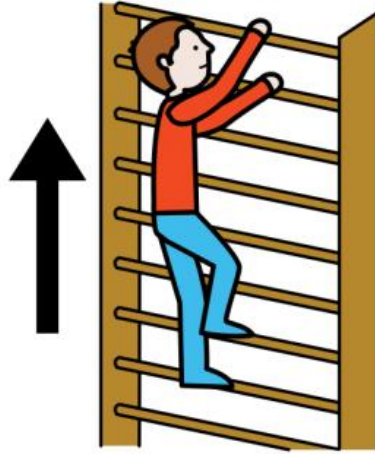

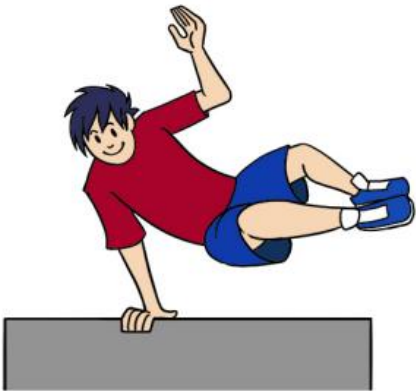
TASAPAINOILLA

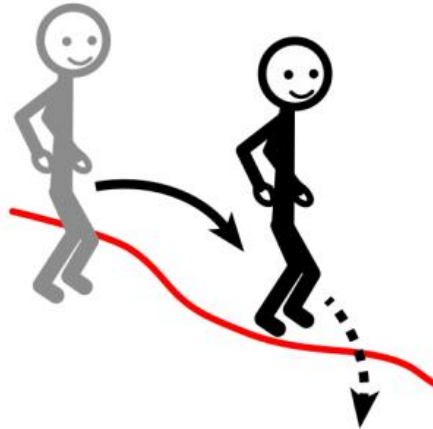
KIIVETÄ

YLITTÄÄ

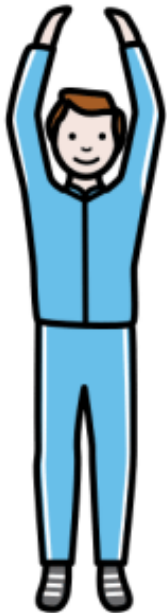
HYPPIÄ

Esimerkki tehtävapisteidⁿ kuvituksesta

Kuvat: papunet

1. KÄDET KOHTI KATTOA

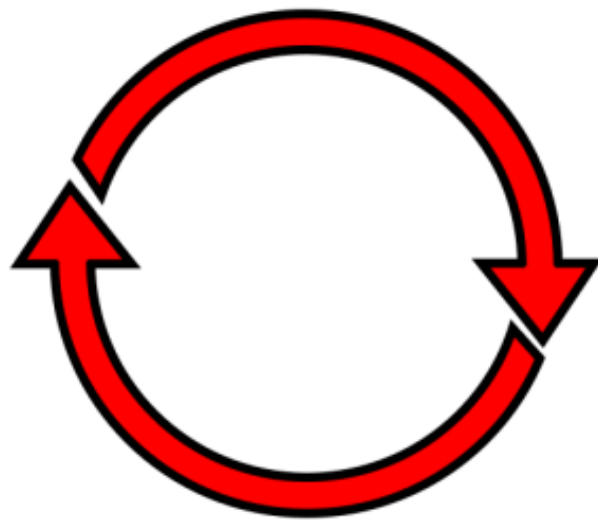
2. KÄDET KOHTI VARPAITA

3. KURKOTA PUOLELTA TOISELLE

4. UUDESTAAN

Esimerkki yhdestä
kuvitetusta
harjoitteesta

Kuvat: papunet

Opetus / Ohjaus

Monikanavaisuus

näyttö, selitys, rytmitys,
kuva, manuaalinen ohjaus

Harjoituksen rakenne

tuttu ja turvallinen, pala
kerrallaan

Palaute

Turvallisuus

Toistoja

Esimerkki harjoituksen toistuvasta rakenteesta

1. Alkupiiri (**toistuva**)
2. Alkulämmittely (opetellaan muutama erilainen, joita pyöritetään **toistuvasti**)
3. Tavoitteiden mukainen yksilöharjoitus
4. Tavoitteiden mukainen pari- tai ryhmäharjoitus
5. Peli tai leikki (mahdollisesti sellainen, jossa hyödynnetään aiemmin harjoiteltua)
6. Loppupiiri (**toistuva**, rauhoittuminen/ kertaus)

3-5 voivat vaihdella, mutta niissäkin voisi ryhmittelyidean pitää samana, jotta lapsen on helpompi mukautua tulevaan.

Opetus / Ohjaus

Monikanavaisuus

näyttö, selitys, rytmitys,
kuva, manuaalinen ohjaus

Harjoituksen rakenne

tuttu ja turvallinen, pala
kerrallaan

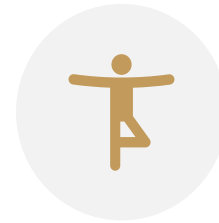

Palaute

positiivisesti ja
kannustaen, ydinasioihin
keskittyen

Turvallisuus

Toistoja

Palaute

Palautetta voi myös antaa liikaa ja liian usein. Anna ensin harjoitella muutama toisto, ja sitten voi taas sanoa uuden palautteen tai muistuttaa edellisestä.

- Kehu ja kehitä

*"Hyvä Matti, tosi hienosti onnistuit potkaisemaan sisäsyryllä! (kehu)
Keskity ensi kerralla siihen, että saat tukijalan vielä pallon viereen." (kerro, mitä voi tehdä vielä paremmin)*

*"Hyvä Milla, sinulla oli tosi hyvin katse heittokohteessa koko ajan! (kehu)
Seuraavalla kerralla muista vielä laittaa vastakkainen, eli vasen, jalka eteen, kun heität *näytä asento*
(kerro, mitä voi tehdä vielä paremmin)*

- Keskity yhteen asiaan kerrallaan
- Mikäli kyseessä on lapsi, asetu lapsen tasolle palautetta antaessa
- Kiitä

"Kiitos, kun kuuntelit/ istuit alas/ annoit toiselle puheenvuoron.."

Opetus / Ohjaus

Monikanavaisuus

näyttö, selitys, rytmitys,
kuva, manuaalinen ohjaus

Harjoituksen rakenne

tuttu ja turvallinen, pala
kerrallaan.

Palaute

positiivisesti ja
kannustaen, ydinasioihin
keskittyen

Turvallisuus

yhteiset pelisäännöt,
käytettävissä oleva tila,
välineet, ohjaajien määrä,
vaaratilanteisiin puuttuminen

Toistoja

Turvallisuus: yhteiset pelisäännöt

- Luo yhteiset pelisäännöt yhdessä harrastajien kanssa
 - Max 5 muistettavaa sääntöä
 - Vältä "Ei"-alkuisia sääntöjä
 - "Ei kosketa välineisiin ilman lupaa." vs.
 - "Kosketaan välineisiin vasta, kun opettaja antaa luvan."
 - Yhdessä luotuihin pelisääntöihin on helpompi palata

Huolehdi myös ns. "tyhjän ajan" täyttämisestä, esim. juomatauon jälkeen mihin tulla tai mitä tehdä. Mieluummin fyysistä tekemistä kuin istuskelua.

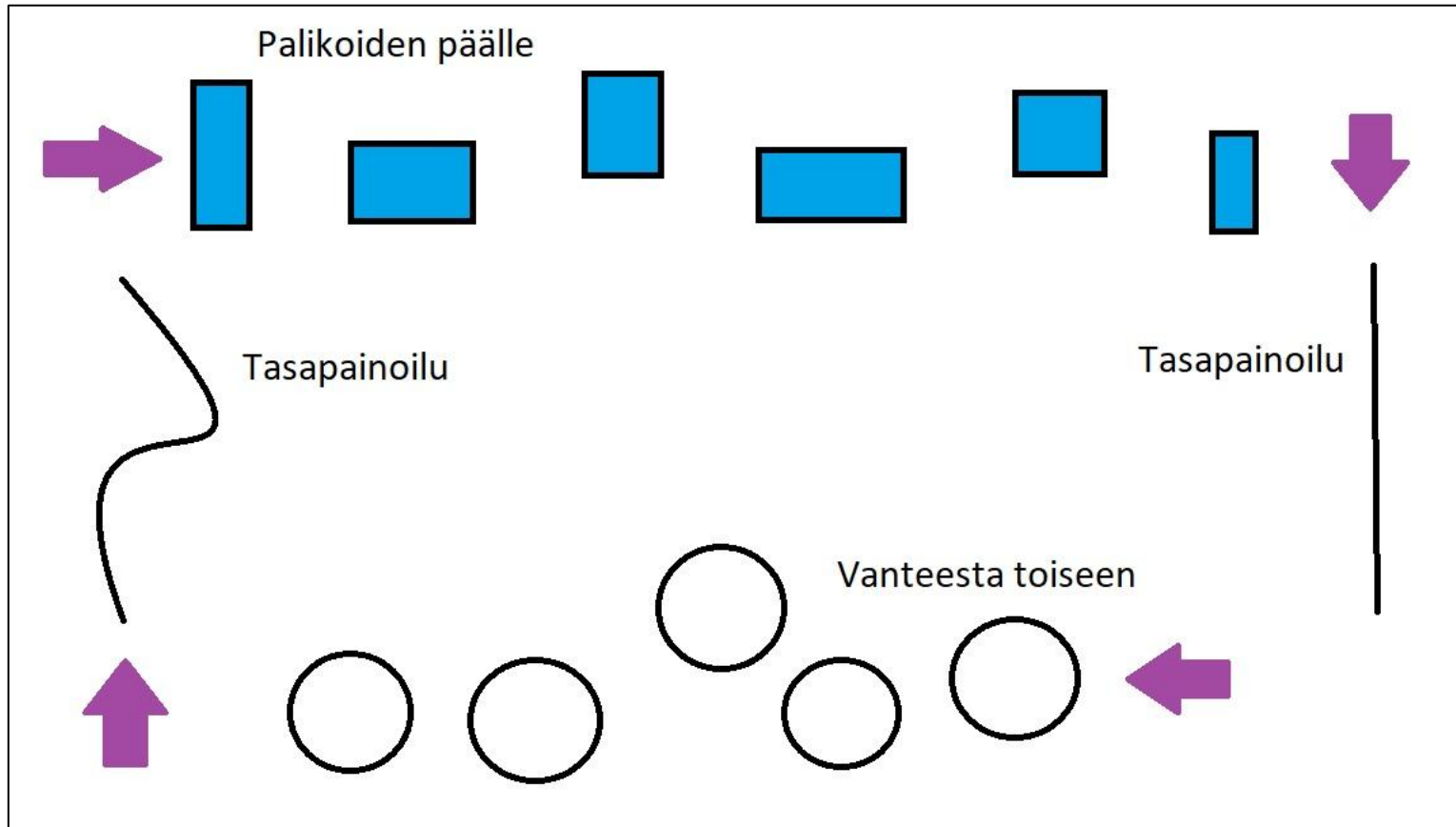

Turvallisuus: puuttuminen

- Valitse taistelusi
 - Tiedosta millaiseen käytökseen/toimintaan on tarpeellista puuttua
 - Mieti häiritseekö toiminta vain sinua?
- **Opi tuntemaan oppilaat**
 - **opi ennakoimaan**
- Vaarallisissa tilanteissa täytyy puuttua heti. Perustele myös miksi näin ei saa toimia.
 - Ohjaa rauhalliseen paikkaan (istumaan) ennen keskustelua
 - Opetta, että tilanteesta saa poistua/mennä rauhoittumaan, kun tuntuu, että pinna kiristyy/ väsyttää tms.

Turvallisuus: Käytettävissä olevan tilan hahmottaminen

Tilan organisointi:
riittävä tila ja
välimatkat

Mihin opettajana
asetut, jotta näet
koko salin?

Jos on käytössä
ohjaaja, missä
häntä tarvitaan?

Opetus / Ohjaus

Monikanavaisuus

näyttö, selitys, rytmitys,
kuva, manuaalinen ohjaus

Harjoituksen rakenne

tuttu ja turvallinen, pala
kerrallaan

Palaute

positiivisesti ja
kannustaen, ydinasioihin
keskittyen

Turvallisuus

yhteiset pelisäännöt,
käytettävissä oleva tila,
välineet, ohjaajien määrä,
vaaratilanteisiin puuttuminen

Toistoja

runsaasti ja mielekkäästi
toistuvat rakenteet,
riittävän simpelit
kokonaisuudet

Toistoja

Usein vähemmän on enemmän – vähemmän harjoitteita, enemmän toistoja

Riittävän vähän uusia tehtäviä yhdellä kerralla

Pilko uusia taitoja pienempiin osiin (motoriset haasteet)

Rytmitä toimintaa

- Mukaan myös levon hetkiä ja rauhallisia pelejä
- Vältä kuitenkin pitkiä taukoja toiminnan keskellä → ns. tyhjät hetket

Mene itse mukaan toimintaan!

Pohdi: Mikä on parhaiten hallussa? Missä sinulla on eniten kehitettävää?

Monikanavaisuus

näyttö, selitys, rytmitys,
kuva, manuaalinen ohjaus

Harjoituksen rakenne

tuttu ja turvallinen, pala
kerrallaan

Palaute

positiivisesti ja
kannustaen, ydinasioihin
keskittyen

Turvallisuus

yhteiset pelisäännöt,
käytettävissä oleva tila,
välineet, ohjaajien määrä,
vaaratilanteisiin puuttuminen

Toistoja

runsaasti ja mielekkäästi
toistuvat rakenteet,
riittävän simpelit
kokonaisuudet

TREE-malli

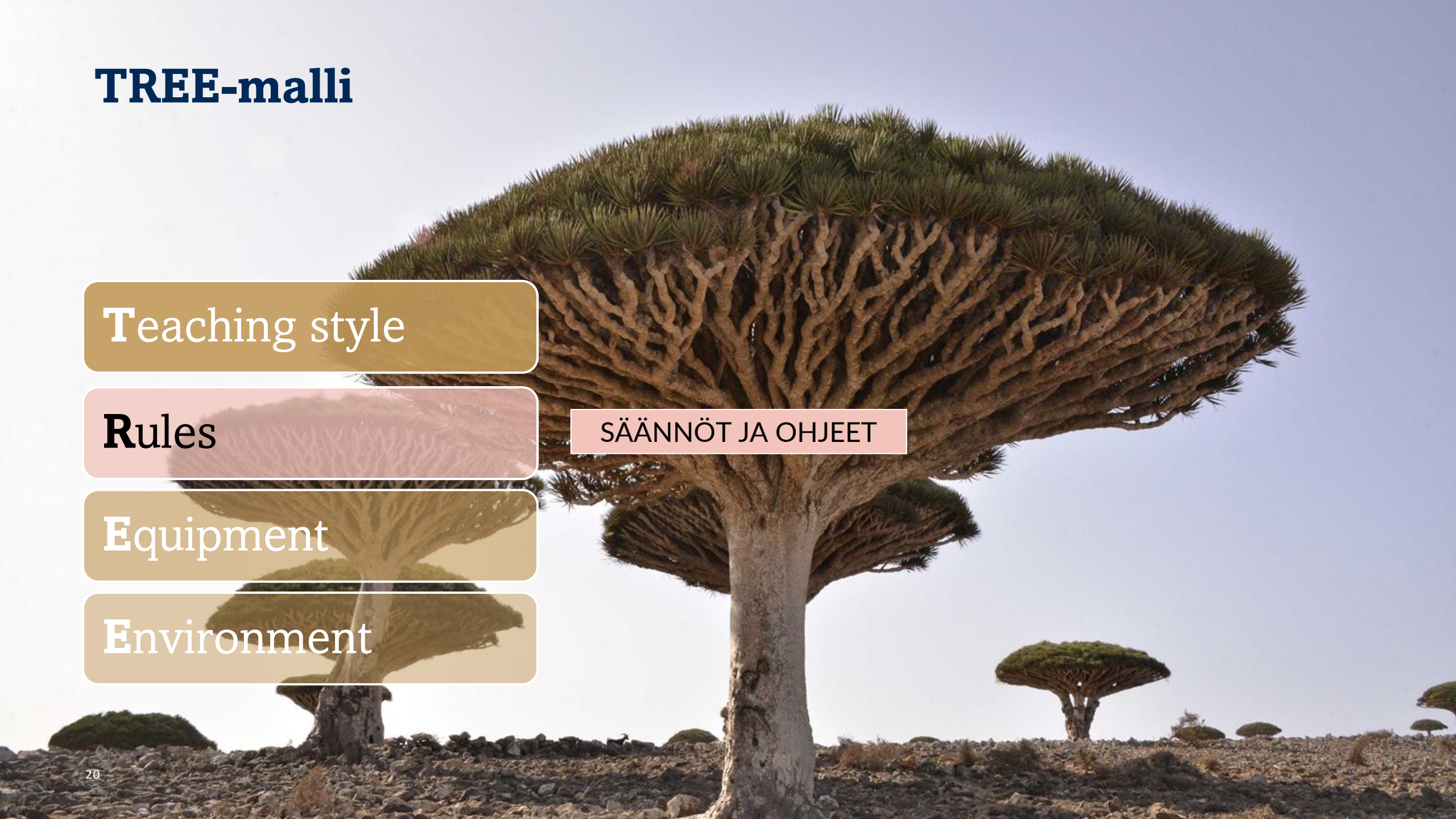
Teaching style

Rules

Equipment

Environment

SÄÄNNÖT JA OHJEET

Säännöt ja ohjeet

Mikä on ydinasia?

Mikä on harjoitteen/
pelin tavoite?

Muokkaa alkuperäisen pelin ohjeita vastaamaan osallistujien tarpeita ja kykyjä

Mikä on harjoitteen tavoite? Toteutuuko se soveltamisen jälkeenkin?

Struktuurit tilan, ajan, tekemisen jäsentämisen keinoina

Esimerkkejä ohjeiden/sääntöjen strukturoinnista

- **Aika/ kesto**
 - yksi kierros
 - tiimalasi, timer, munakello
 - 10 toistoa
 - musiikin ajan liikkuminen
- **Paikka/ tila**
 - matot, nuolet
 - kartiot, värit
 - penkit
- **Selkeät ohjeet**
 - sanallinen
 - kuvallinen
 - kirjoitettu
 - näyttö

TREE-malli

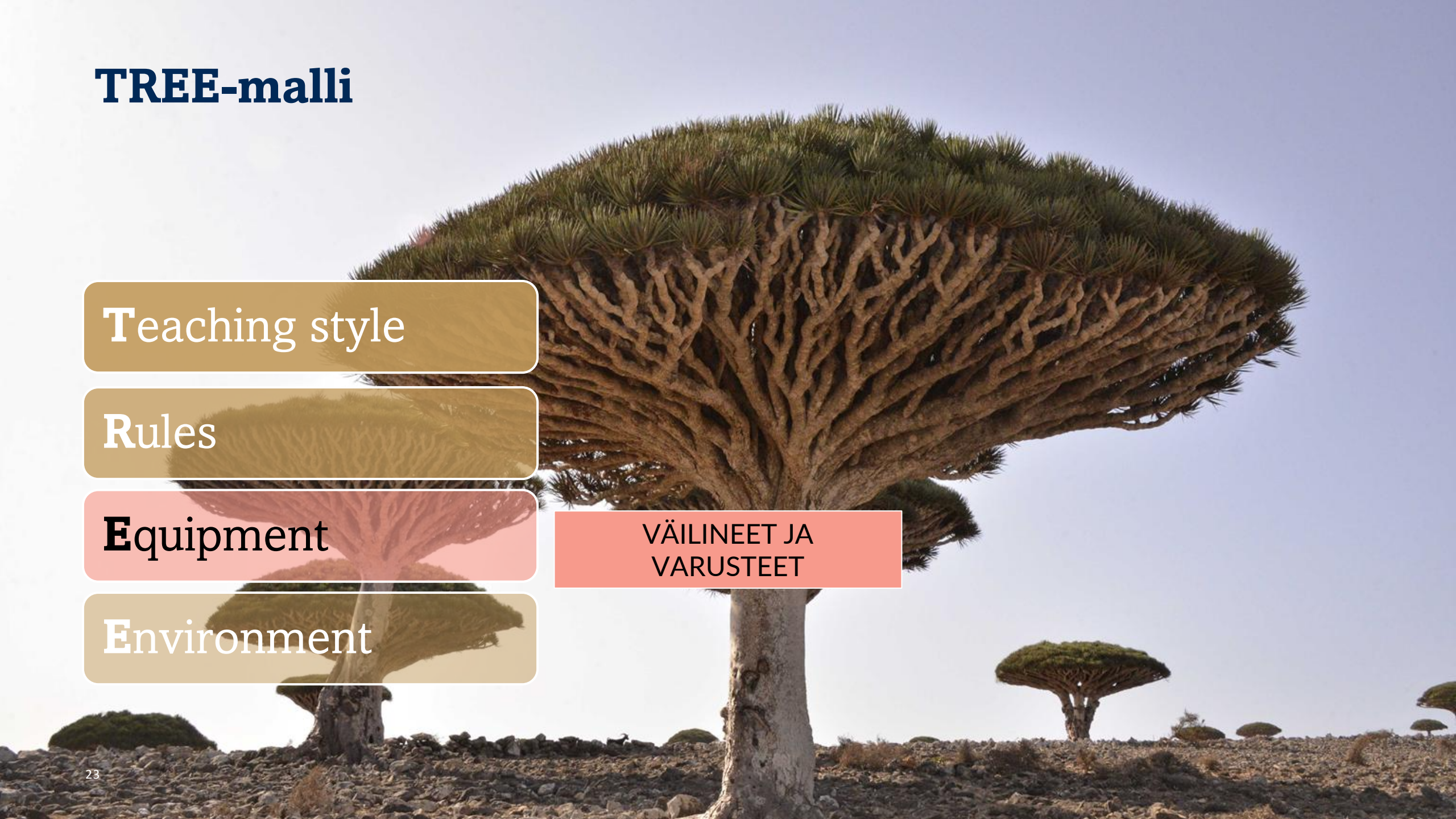
Teaching style

Rules

Equipment

Environment

VÄILINEET JA
VARUSTEET

Välineet ja varusteet

Tehdään sellaisilla välineillä, joilla jokaisen on mahdollista osoittaa parasta osaamistaan.

© 1993 Universal Studios

Sopiva väline →

Onnistuminen →

Mielekkyyys →

Toistot →

Oppiminen

TREE-malli

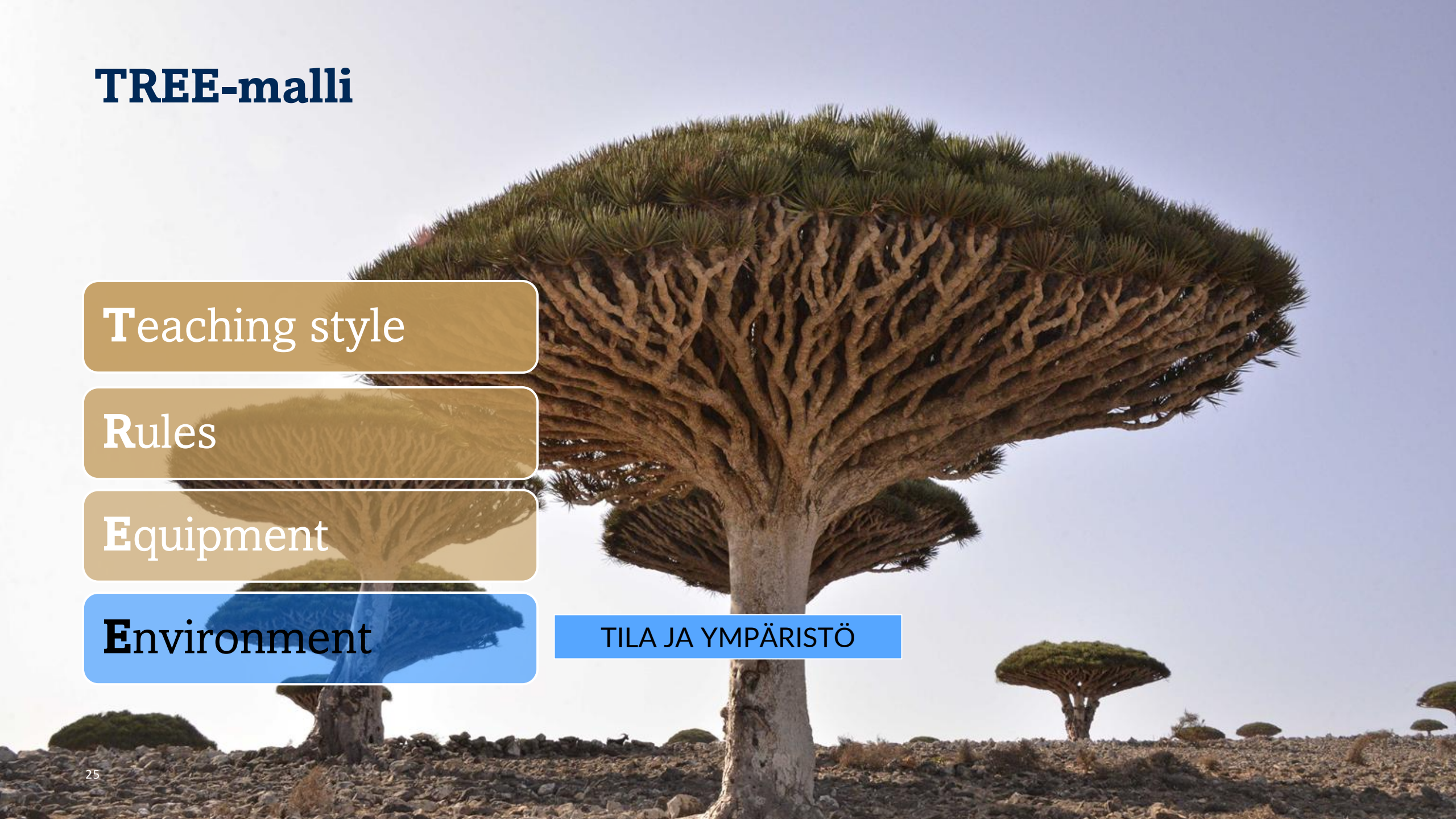
Teaching style

Rules

Equipment

Environment

TILA JA YMPÄRISTÖ

Tila ja ympäristö

Ympäristön ylimääräiset ärsykkeet mahdollisimman minimiin

- Pyri siihen, että kulloinkin tehtävä olisi tilassa sillä hetkellä kaikista mielenkiintoisinta (myös ohjeistus)
- Huomioi oma sijoittuminen (valot, tuulen suunta)

Huomioi etäisyydet ja siirtymiin vaadittava aika

- Riittävä tila kunkin tehtävän tekemiseen
- Jouhevat siirtymät (apua pohjapiirrokselta)

Tehtävapistetyöskentely

- Antaa mahdollisuuden keskittyä pienellä porukalla, tai jopa yksin yhteen asiana kerrallaan

Tilan esteettömyys

- Esteettömyydestä ei ole haittaa kenellekään – se edistää kaikkien osallistumista!

Huomioi turvallisuus

- Onko tehtävapistellä toimiminen turvallista itsenäisesti?

TREE-malli (Australian Sports Commission s.a.)

Teaching style

Rules

Equipment

Environment

Lähteet

- **Australian Sports Commission s.a.** Sports Ability. Using TREE. Viitattu 12.2.2026.
Saatavilla: <https://www.ausport.gov.au/schools/resource-hub/sports-ability/using-tree>.
- Papunet. Kuvatyoökalu. <https://papunet.net/kuvatyookalut/>.